

Zo voer je ESG-beleid met behoud van rendement

DOOR JOLANDA DE GROOT

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt steeds vaker dat ESG niet ten koste hoeft te gaan van rendement. VBDO werkt al 25 jaar vanuit deze gedachte en heeft sinds haar oprichting al veel successen geboekt bij het nastreven van de Sustainable Development Goals (SDGs). Financial Investigator legde Angélique Laskewitz, Executive Director bij VBDO, een aantal vragen voor.

Wat leert het meest recente onderzoek ons over de relatie tussen ESG en rendement?

Sinds de oprichting van VBDO bijna 25 jaar geleden, is het een belangrijke taak van onze organisatie om uit te leggen dat rendement en duurzaamheid niet tegenover elkaar staan. Integendeel: bedrijven die ESG goed integreren, presteren beter dan bedrijven die dit niet doen. Daar was in de begindagen van VBDO al enig onderzoek naar verricht, maar vandaag de dag is het wetenschappelijk bewijs overweldigend. Het is dan ook verbazingwekkend dat dit nog steeds regelmatig toelichting vereist.

Siegelaer Pensioen Innovator heeft recent een onderzoek uitgevoerd op basis van data van VBDO en DNB. Fondsen die goed scoren op ESG hebben geen hogere vermogensbeheerkosten dan fondsen die minder goed scoren. Verbetering van het ESG-beleid leidt ook niet tot hogere kosten. Gaston Siegelaer analyseerde de kosten van de vijftig grootste fondsen die zijn opgenomen in de jaarlijkse VBDO Pensioenfondsenbenchmark. Er is geen verband tussen de hoogte van de vermogensbeheerkosten – inclusief de transactiekosten – en de plaats in de VBDO-lijst.

Pensioenfondsen die ESG willen integreren in hun beleggingsbeleid, zitten met vragen als: hoe voorkom je onnodige complexiteit bij ESG? Hoe kan je klimaatrisico's identificeren? Welke risico's zijn het meest zichtbaar en hoe kunnen deze risico's beperkt worden?

Een belangrijke stap in het identificeren van klimaatrisico's, maar ook van kansen, is het begrijpen van de impact die

klimaatverandering kan hebben op een organisatie of haar keten. We onderscheiden hierin transitierisico's en fysieke risico's. Transitierisico's hebben betrekking op de transitie naar een 'low carbon economy', zoals CO₂-belastingen in bepaalde landen of het vertrouwen van consumenten. Fysieke klimaatrisico's gaan over de veranderingen in onze leefomgeving, zoals droogte en extreme weersomstandigheden. De afgelopen jaren zien wij een toename van de zichtbaarheid van alle soorten klimaatrisico's en we verwachten niet dat deze trend zal afnemen. Bij verzekeraars staan klimaatrisico's al jaren op de radar. De schadelast door natuurrampen, overstromingen en ook droogte is enorm. Klimaatmitigatie en klimaatadaptatie staan daarmee volop in de aandacht. Dit jaar heeft VBDO voor de eerste keer op 40 aandeelhoudersvergaderingen vragen gesteld over klimaatadaptatie. Dit onderwerp vraagt om aandacht. Waar 'klimaatmitigatie' refereert aan het adresseren van de oorzaken van klimaatverandering, verwijst 'klimaatadaptatie' naar de gevolgen van klimaatverandering. Dit thema wordt vaak over het hoofd gezien, terwijl de toename van extreem weer, cyclonen, hagelstormen, overstromingen en droogte, van grote impact is op bedrijven en de samenleving.

VBDO bekijkt in hoeverre bedrijven hebben onderzocht welke fysieke klimaatimpactsfactoren risico's vormen voor het bedrijf, zowel voor de eigen operaties als in de keten. De vereniging is ervan overtuigd dat bedrijven een grote rol spelen in de weerbaarheid van samenlevingen ten opzichte van klimaatverandering. Daarin spelen klimaatadaptatieve investeringen die rekening houden met sociale en ecologische aspecten een grote rol. VBDO moedigt bedrijven aan klimaatadaptatie mee te nemen in de bedrijfsstrategie, om financiële risico's te vermijden en te investeren in de veerkracht van samenlevingen.

Fondsen die goed scoren op ESG hebben geen hogere vermogensbeheerkosten dan fondsen die minder goed scoren.

VBDO is ervan overtuigd dat bedrijven een grote rol spelen in de weerbaarheid van samenlevingen ten opzichte van klimaatverandering.

Wat zijn de valkuilen bij het meten van SDGs?

De Sustainable Development Goals zijn veelal geformuleerd op een macro-economische schaal. Hierdoor is het voor organisaties niet eenvoudig om hun eigen specifieke bijdrage te meten en ook lastiger om op deze wereldwijde doelen te sturen. VBDO raadt aan om de SDGs allereerst te integreren in de bedrijfsstrategie en zoveel mogelijk te linken aan bestaande structuren (om hiermee zo dicht mogelijk bij het bedrijf zelf te blijven). Een belangrijke volgende stap is om nieuwe impact-indicatoren te formuleren. Een redelijke mate van bekendheid met de indicatoren zal ook helpen bij de adoptie van de SDGs door de organisatie, om te voorkomen dat men 'alweer een nieuw framework' moet implementeren. Het lijkt erop dat meer houvast gewenst is voor investeerders en bedrijven, alvorens er verdere stappen worden gezet op het SDG-pad. Momenteel constateren wij dat bestaande duurzaamheidsinitiatieven worden omgezet naar SDGs, maar zien we niet veel nieuwe initiatieven. Als dit veroorzaakt wordt door een gebrek aan governance op het gebied van SDGs, omdat men niet weet hoe doelstellingen geformuleerd kunnen worden op het gebied van SDGs, wordt het hoog tijd dat daar helderheid over wordt gegeven. Ook lijkt er behoefte aan een eenduidig rapportagesysteem voor de SDGs en is het niet voor alle investeerders helder wat SDG-investeringen zijn.

Hoe ga je om met tegenstrijdigheden binnen de SDGs: bijvoorbeeld klimaat versus geen armoede?

Wij zien dit niet per definitie als tegenstrijdigheden. Om bijvoorbeeld de kosten van de energietransitie te drukken, zijn innovatie en nieuwe technologieën noodzakelijk. Technologische ontwikkelingen kunnen kosten ook juist gaan drukken. Daarnaast zijn klimaat en armoede in steeds hogere mate onderling gerelateerd en dit zal alleen maar toenemen in de toekomst. Denk aan misoogsten door extreem weer, aan klimaatvluchtelingen en aan meer conflicten.

Hoe formuleer je als institutionele belegger je duurzame top-3 prioriteitenlijst?

Om als institutionele belegger echt impact te kunnen maken, is focus in beleid noodzakelijk. VBDO raadt hiervoor aan om

Klimaat en armoede zijn in steeds hogere mate onderling gerelateerd en dit zal alleen maar toenemen in de toekomst.

goed naar de missie en visie van de organisatie te kijken. Voor een pensioenfonds, waarvan de deelnemers in een sector werken waar de lonen laag zijn, is het vanzelfsprekend om arbeidsrechten tot prioriteit te maken. Daarnaast is het heel belangrijk om te kijken waar de meeste impact gemaakt wordt. VBDO raadt aan een materialiteitsanalyse uit te voeren waarbij alle belangrijke stakeholders betrokken worden. De SDGs kunnen hiervoor als framework gebruikt worden. Wat we regelmatig tegenkomen, is dat bedrijven en institutionele beleggers trachten over de bijdrage aan alle SDGs te rapporteren, maar dit is lastig en levert bovendien weinig resultaat op. En ten slotte: ga over tot actie en implementeer je beleid. «

CV

Angélique Laskewitz is directeur van VBDO: de Nederlandse Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling. Ze bekleedde verschillende functies in change management, Human Resources en governance-gerelateerde management- en adviesfuncties bij financiële dienstverleners zoals RVS, AMEV, Fortis Bank Nederland, BNP Paribas Fortis en ASR Nederland. Als nevenactiviteit startte ze haar eigen adviespraktijk Angélique Laskewitz Management & Consultancy (ALMC).